

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Τετάρτη 4 Ιανουαρίου 2017
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ξενοφώντας Ελληνικά Βιβλίο 2.Κεφάλαιο 2. § 20-23

[20] Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδίσειν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται.[21] Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

[22] Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντιπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλείονων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.[23] Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β¹

Ξενοφώντας Ελληνικά Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 3. §11-14

[Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

[11] Ἡ ἐκλογή των Τριάντα ἐγίνε αμέσως μετὰ τὴν κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν καὶ των τειχῶν του Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὅμως ἐντολή τους ἦταν νὰ συντάξουν ἕνα σύνταγμα που θὰ ρύθμιζε τὸν πολιτικὸ βίον, ὅλο ἀνέβαλλαν τὴ σύνταξη καὶ τὴ δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτοῦσαν τὴ Βουλὴ καὶ τὶς ἄλλες ἀρχές ὅπως ἠθέλαν αὐτοί. [12]

¹ Σύμφωνα με τις οδηγίες αξιολόγησης του Υπουργείου Παιδείας(υπουργική απόφαση 11/11/2016) δίνεται ἀπόσπασμα κειμένου διδαγμένο ἀπὸ μετάφραση καὶ τίθεται ζητούμενο που ἀναφέρεται στο ἀπόσπασμα αὐτὸ σε συσχέτισμό με τὸ πρωτότυπο κείμενο.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ1(ε)

Έπειτα άρχισαν να συλλαμβάνουν τους γνωστούς καταδότες, που τον καιρό της δημοκρατίας είχαν κάνει τη συκοφαντία επάγγελμα και ταλαιπωρούσαν την καλή τάξη, και να τους παραπέμπουν για θανατική καταδίκη. Η Βουλή τους καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, και το πράμα δε δυσαρεστούσε καθόλου όσους ένιωθαν πως τίποτα κοινό δεν είχαν μ' αυτούς. [13] Αργότερα ωστόσο άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για να επιβάλουν την ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στην πόλη. Το πρώτο βήμα ήταν να στείλουν στη Λακεδαίμονα τον Αισχίνη και τον Αριστοτέλη, για να πείσουν το Λύσανδρο να ενεργήσει να τους δοθεί φρουρά -που υπόσχονταν να συντηρούν αυτοί - «ώσπου να βγάλουν από τη μέση τα κακά στοιχεία και να οργανώσουν το καθεστώς». Εκείνος πείστηκε και φρόντισε να τους δώσουν τη φρουρά με τον Καλλίβιο για αρμοστή. [14] Μόλις οι Τριάντα πήραν τη φρουρά βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τον Καλλίβιο, για να εγκρίνει όλες του τις πράξεις· αυτός πάλι τους έδινε στρατιώτες από τη φρουρά, που τους βοηθούσαν να συλλάβουν όποιους ήθελαν -όχι πια «κακά στοιχεία» κι ασήμαντα πρόσωπα, αλλ' από δω και μπρος όποιον τους δημιουργούσε την υποψία ότι δε θ' ανεχόταν τον παραμέρισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράσει, θα βρισκε πολλούς συμπαρασάτες.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το παραπάνω κείμενο (κείμενο α΄) να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «*Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν.... διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀποπλυμένων τῶ λιμῶ.*».

Μονάδες 30

B.1. α. Να αναφέρετε τους όρους της ειρήνης και το στόχο καθενός διακρίνοντας τον κύριο όρο από τους δευτερεύοντες. Να επισημάνετε με ποιο τρόπο επιτυγχάνεται αυτή τη διαφοροποίηση.

Μονάδες 10

β. Να εξηγήσετε γιατί τελικά «*Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῶ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.*»; Τι φανερώνει αυτό για την κατάσταση που επικρατούσε στην Αθήνα;

Μονάδες 10

γ. Να αναφερθείτε στις αντιδράσεις των Αθηναίων κατά την κατεδάφιση των τειχῶν και να σχολιάσετε με τη βοήθεια του μεταφρασμένου αποσπάσματος (κείμενο β΄) που σας δίνεται («*Ξενοφώντος Ελληνικά Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 3. §11-14*»), την εντύπωση που δημιουργήθηκε στην Αθήνα ότι η ημέρα εκείνη αποτελούσε την αρχή της ελευθερίας για την Ελλάδα.

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ1(ε)

B.2. α.² Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες θέσεις γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε θέση τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή, και τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη.

1. Ο Ξενοφών αρνήθηκε να στείλει τους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
2. Οι ιστορικές μορφές που άσκησαν βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα ήταν ο Σωκράτης με το πρότυπο ζωής που προέβαλε και ο Αγησίλαος με την αυταρχική συμπεριφορά του.
3. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται, μεταξύ άλλων, και σε αναφορές σε πρόσωπα και γεγονότα που μπορούν να χρονολογηθούν από άλλες πηγές.
4. Το *Συμπόσιον* ανήκει στα ιστορικά έργα του Ξενοφώντα.
5. Τα *Ελληνικά* είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 4ου αι. π.Χ. που έχει σωθεί και αποτελεί τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ..

Μονάδες 5

β. Να συμπληρώσετε τα κενά γράφοντας στο τετράδιό σας την κατάλληλη λέξη / τις κατάλληλες λέξεις δίπλα σε κάθε αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις ακόλουθες προτάσεις.

1. Ο Ξενοφών γεννήθηκε στο δήμο της ..... της Αττικής.
2. Οι φιλόλογοι της Αλεξανδρινής εποχής κατέτασσαν τον Ξενοφώντα σταθερά μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον ..... και τον .....
3. Οι χαρακτηρισμοί «άττική .....» και «..... μούσα» δείχνουν τον θαυμασμό των μελετητών του Ξενοφώντα.

Μονάδες 5

B.3. Να συνδέσετε τις παρακάτω λέξεις με ετυμολογικά συγγενείς λέξεις του πρωτότυπου κειμένου: **προφήτης, επίδοση, επόμενος, ηγεσία, οισοφάγος, όλεθρος, διάγγεσμα, εξαίρεση, πλοιοκτήτης, αρχηγικός**

Μονάδες 10

B.4. α. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ονοματικούς τύπους:

- πόλιν:** την κλητική του ενικού αριθμού
ναῦς: τη γενική του πληθυντικού αριθμού

² Σύμφωνα με τις οδηγίες αξιολόγησης του Υπουργείου Παιδείας(υπουργική απόφαση 11/11/2016)για τα αρχαία ελληνικά τίθεται προαιρετικά ερώτηση κλειστού τύπου(σωστό ή λάθος, πολλαπλής επιλογής ,αντιστοίχισης)που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος του κειμένου, στο συγγραφέα ή στο έργο του.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.Αλ1(ε)

- πλειόνων:** τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος στον υπερθετικό βαθμό
ταῦτα: τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο αρσενικό γένος
πρέσβεις: την κλητική του ενικού αριθμού

Μονάδες 5

- β.** Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- γενομένοις:** το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου
ἐπανεφέρων: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου β' στην ίδια φωνή
ἀπήγγελλον: το α' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
πειθέσθαι: την δοτική πληθυντικού του αρσενικού γένους της μετοχής στον παρακείμενο της ίδιας φωνής
λέγων: το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του αορίστου β' στη μέση φωνή

Μονάδες 5

- B.5. α.** Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του πρωτότυπου κειμένου:

ἐχθρόν, σὺν αὐτῷ, εἰσιόντας, πείθεσθαι, τὴν εἰρήνην

Μονάδες 5

- β.** Να κάνετε πλήρη συντακτική αναγνώριση (είδος, εισαγωγικό στοιχείο, εκφορά, λειτουργία) των παρακάτω δευτερευουσών προτάσεων:

«μὴ ἄπρακτοι ἦκαίεν»

«ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τείχη περιαιρεῖν»

Μονάδες 5

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ